

Słowa i słowniki

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Językoznawstwo i zarządzanie informacją		Cykl dydaktyczny 2024/25	
Specjalność -		Kod zajęć 09JZIS.21N.07212.24	
Jednostka organizacyjna Wydział Neofilologii		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia drugiego stopnia		Obligatoryjność Obowiązkowy	
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty nieprzypisane	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć	Nawoja Mikołajczak-Matyja		
Prowadzący zajęcia	Nawoja Mikołajczak-Matyja		
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 5

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Przekazanie wiedzy na temat podstawowych zagadnień teoretycznych i praktycznych dotyczących leksykalnych aspektów języka naturalnego: jednostek leksykalnych, ich analizy semantycznej i sposobów ich prezentowania w pracach leksykograficznych.

Wymagania wstępne

- Sprawne posługiwanie się językiem polskim. w mowie i w piśmie.

- Podstawowa wiedza z zakresu językoznawstwa/nauki o języku: osiągnięci eefektó kształcenia dla przedmitu "Wstęp do językoznawstwa" .

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Zna podstawowe poddziedziny językoznawstwa dotyczące leksykalnych aspektów języka i potrafi przyporządkować do nich poszczególne zagadnienia i problemy.	JZI_K2_W01, JZI_K2_W02, JZI_K2_W03	Kolokwium ustne
W2	Ma podstawową wiedzę na temat jednostek leksykalnych i semantyki leksykalnej .	JZI_K2_W01, JZI_K2_W02, JZI_K2_W03	Kolokwium ustne
W3	Zna podstawowe klasyfikacje opracowań leksykograficznych i rozumie zależności między typami słowników a ich makro- i mikrostrukturą.	JZI_K2_W01, JZI_K2_W02, JZI_K2_W03, JZI_K2_W05	Kolokwium ustne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Potrafi: - wyodrębnić z tekstów mówionych i pisanych różne rodzaje jednostek leksykalnych, klasyfikować je pod względem gramatycznym i funkcjonalnym oraz przyporządkowywać do różnych warstw i podsystemów systemu leksykalnego, -analizować i klasyfikować relacje semantyczne między jednostkami leksykalnymi oraz określać typy konfiguracji leksykalnych tworzących strukturę semantyczną poszczególnych części systemu leksykalnego.	JZI_K2_U04, JZI_K2_U05, JZI_K2_U06, JZI_K2_U07, JZI_K2_U08	Kolokwium ustne
U2	Potrafi dokonać doboru materiału leksykalnego i leksykograficznego do realizacji różnych celów teoretycznych i praktycznych.	JZI_K2_U03, JZI_K2_U04, JZI_K2_U05, JZI_K2_U06, JZI_K2_U07	Kolokwium ustne
U3	Może czytać ze zrozumieniem i samodzielnie analizować prace z dziedziny leksykologii i leksykografii i wykorzystywać je do realizacji różnych celów teoretycznych i praktycznych.	JZI_K2_U02, JZI_K2_U03, JZI_K2_U04, JZI_K2_U05	Kolokwium ustne
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	Potrafi świadomie wykorzystywać wyrazy, frazeologizmy i przysłowia dla osiągnięcia określonych celów komunikacyjnych.	JZI_K2_K01, JZI_K2_K02, JZI_K2_K06	Kolokwium ustne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Jednostka, struktura i rozwój systemu leksykalnego: -Sposoby ujmowania podstawowych elementów systemu leksykalnego - leksykologia a morfologia, frazeologia i paremiologia: różne koncepcje wyrazu; wyraz a morfem; wyraz a leksem; typy związków frazeologicznych; wyraz a idiom; wyraz a przysłowie; rola frazeologizmów i przysłów w procesie komunikacji; -Struktura i rozwój systemu leksykalnego - leksykologia a etymologia, onomastyka i dialektologia: słownictwo podstawowe a nacechowane; ekspresja leksykalna i jej rola w procesie komunikacji; elementy rodzime i obce w zasobie leksykalnym; nazwy własne i ich rodzaje.	W1, W2, U1, U2, U3, K1	Wykład
2.	Elementy semantyki leksykalnej: -Wstępne zagadnienia znaczenia wyrażen językowych: przykładowe teorie znaczenia; -Homonimia a polisemia; -Podstawowe relacje semantyczne (synonimia, hiponimia, meronimia, opozycja) : ich cechy, podobieństwa i różnice; -Konfiguracje leksykalne: hierarchie rozgałęzione i nierozgałęzione.	W1, W2, U1, U2, U3, K1	Wykład
3.	Wybrane zagadnienia wiedzy o słownikach: -Podstawowe metody opracowywania dzieł leksykograficznych dawniej a dziś. -Typologie dzieł leksykograficznych: kryteria i klasyfikacje. -Makrostruktura słownika: układ i dobór haseł; słowniki alfabetyczne, analogiczne, synonimów, tezaursy. -Mikrostruktura słownika: wyraz hasłowy, kwalifikatory, informacja gramatyczna, eksplikacja znaczenia (klasyfikacje definicji leksykograficznych), problem błędnych kół, ilustracja materiałowa. -Słownosiec jako przykład bazy leksykalnej.	W1, W3, U2, U3	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Metoda analizy przypadków, Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych), Metoda ćwiczeniowa, Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Dobra frekwencja. Wykonywanie zadań indywidualnych i grupowych zadań podczas zajęć. Zaliczenie ustne.

Literatura

Obowiązkowa

1. Markowski, A. Wykłady z leksykologii. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
2. Lyons, J. Semantyka, Tom 1., Warszawa: PWN
3. Żmigrodzki, P. Wprowadzenie do leksykografii polskiej. Katowice: Wydawnictwo UŚ.

Dodatkowa

1. Cruse, A. Meaning in language. Oxford: University Press.
2. Piotrowski, T. Z zagadnień leksykografii. Warszawa: PWN.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Czytanie wskazanej literatury	40
Przygotowanie do zaliczenia	40
Przygotowanie do zajęć	40
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 150
Liczba punktów ECTS	ECTS 5

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
JZI_K2_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznej oceny posiadanej przez siebie wiedzy oraz odbieranych treści i ich stałej aktualizacji do doskonalenia zdobytych umiejętności;
JZI_K2_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do właściwego rozpoznania możliwości i ograniczeń wynikających z uzyskanej kompetencji, ról zawodowych z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych oraz uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych;
JZI_K2_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do poszanowanie wartości rozwoju wiedzy o języku jako kluczowej składowej dziedzictwa kulturowego;
JZI_K2_U02	Absolwent/ka potrafi podejmować autonomiczne działania zmierzające do rozwijania własnych predyspozycji twórczych i naukowych oraz korzysta ze zdobytej wiedzy przedmiotowej celem dokonania interpretacji złożonych i nietypowych problemów, także przy użyciu zaawansowanych narzędzi programistycznych;
JZI_K2_U03	Absolwent/ka potrafi twórczo interpretować i prezentować zdobyte informacje, dobierać właściwe metody i narzędzia badawcze, prezentować wyniki badań, stosując tradycyjne i multimedialne źródła informacji;
JZI_K2_U04	Absolwent/ka potrafi analizować i oceniać informacje z wykorzystaniem różnych źródeł, w tym w innowacyjny sposób korzystać ze zdobytej wiedzy przedmiotowej w celu formułowania na tej podstawie hipotez oraz krytycznych sądów;
JZI_K2_U05	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać i oceniać, samodzielnie, analitycznie i krytycznie analizować procesy i zjawiska językowe, społeczne i kulturowe zachodzące w ramach relacji humanistyka – świat cyfrowy, korzystając z zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych;
JZI_K2_U06	Absolwent/ka potrafi refleksyjnie odnosić się do własnych pisemnych i ustnych wypowiedzi językowych i potrafi je modyfikować, używając przy tym cyfrowych narzędzi i/lub terminologii profesjonalnej z zakresu językoznawstwa oraz brać udział w debacie – merytorycznie i fachowo argumentować i rozwiązywać problemy;
JZI_K2_U07	Absolwent/ka potrafi w sposób zaawansowany wykorzystać umiejętności językowe w zakresie językoznawstwa, oraz posługując się teoriami z zakresu nauki o języku i informacji, samodzielnie wykonywać zadania, analitycznie i krytycznie interpretować zjawiska językowe, społeczne, kulturowe i cyfrowe;
JZI_K2_U08	Absolwent/ka potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznych programów lub/i specjalistycznej terminologii z zakresu językoznawstwa oraz prowadzić dyskusję na tematy specjalistyczne, formułując i wyciągając wnioski, odnosząc się do poglądów innych autorów w zakresie teorii językoznawczych i nauki o informacji;
JZI_K2_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębionym stopniu – wybrane fakty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie stanowiące zaawansowaną wiedzę ogólną z zakresu językoznawstwa i nauki o informacji jak i w odniesieniu do pozostałych nauk; humanistycznych;
JZI_K2_W02	Absolwent/ka zna i rozumie wybrane pojęcia i zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej z zakresu językoznawstwa i nauki o informacji, w tym badań nad językiem wraz z ich społecznymi, kulturowymi i cywilizacyjnymi kontekstami;
JZI_K2_W03	Absolwent/ka zna i rozumie treść, formę i funkcję rozszerzonej terminologii z zakresu językoznawstwa i nauki o informacji;
JZI_K2_W05	Absolwent/ka zna i rozumie rozwinięte metody analizy i interpretacji różnych wytworów języka do realizacji założonego zadania badawczego;